

DANSK PSYKOLOG FORENING

Sundhedsudvalget
Folketinget
Att. formand Birthe Skaarup

Den 08-03-2006
J.nr. 10.7-5

Christiansborg
1240 København K

LM

Vedr. socialministerens svar på Sundhedsudvalgets spørgsmål 234, evalueringsordningen for de private uddannelser til psykoterapeut

Dansk Psykolog Forening har på Folketingets hjemmeside set socialministerens svar på spørgsmål 234. Det handler om i hvilket omfang, der er taget hensyn til bemærkningerne fra de to nordiske professorer i forbindelse med udarbejdelsen af kvalitetskriterierne, der indgår i evalueringsordningen for de private uddannelser til psykoterapeut.

Dansk Psykolog Forening finder, at de alvorligste mangler ved de nuværende kvalitetskriterier er, at der ikke stilles krav om superviseret praksiserfaring og videnskabelighed.

Om praksiserfaring

Foreningen konstaterer, at der af socialministerens svar fremgår, at der ikke er taget hensyn til de to professorers bemærkninger vedrørende praksiserfaring. Socialministeren svarer, at arbejdsgruppen var positiv over for forslaget, men at det længste, arbejdsgruppen kunne komme, var færdighedstræning med supervision under uddannelsesforløbet. Professor Lars-Göran Öst's har en bemærkning om intern kvalitetssikring, hvortil socialministeren svarer, at det er ikke imødekommet, da bemærkningen relaterer sig til, at der behandles egentlige klienter under uddannelsen, hvilket ikke er relevant for de private psykoterapeutuddannelser i Danmark.

Der er således alene tale om rollespil og laboratorieforsøg isoleret fra den virkelige verden. Foreningen fik dette bekræftet sidste år af en embedsmand i Socialministeriet, der oplyste, at det man forestiller sig er, at 3. – 4. års studerende øver sig på 1. års studerende. Og det er jo noget ganske andet end superviseret praksiserfaring – og tilmed yderst betænkeligt, da de 1. års studerende må formodes ikke at være syge mennesker og ikke mennesker med livskriser, men netop blot studerende.

Professor Michael Helge Rønnestad peger som det første i sit høringssvar på, at der bør være indbygget praksiserfaring, oven i købet som minimum 2 klienter om ugen i hele uddannelsesperioden for at sikre bredde og dybde. Han tilråder desuden krav om, at praksis skal være af sådan en karakter, at

den studerende får erfaringer med klienter med forskellige diagnoser og problemstillinger. Professor Lars-Göran Öst stiller sig undrende overfor, hvad der menes med "færdighedstræning" i udkastet til kvalitetskriterier, og han peger på, at i Sverige er der krav om, at den studerende kontinuerligt under uddannelsen skal have klienter i superviseret behandling.

Om videnskabelighed

Krav til videnskabelighed bør forholde sig til to spørgsmål: For det første er der den teoretiske side, hvor der undervises i, hvad videnskabelighed er, viden om psykoterapiforskning, metodeudvikling og hvad evidensbaserede psykoterapimetoder er. For det andet skal de anvendte psykoterapeutiske retninger og metoder være videnskabelig underbyggede, dvs. være evidente.

Af socialministerens svar kan man se, at der blev indføjet krav om undervisning i psykoterapiforskning, evidensbaserede metoder etc. Men der er ikke noget krav om, at de psykoterapeutiske retninger, som der uddannes i, skal være evidensbaserede.

Ifølge de svenske regler, hvor psykoterapititlen er beskyttet, er det en forudsætning for uddannelsen til psykoterapeut, at uddannelsen er inden for en psykoterapeutisk retning/ metode, som er godkendt i Sverige til legitimation (autorisation). Følgende retninger/metoder kan danne grundlag for legitimation i Sverige: Psykoanalytisk/psykodynamisk individualpsykoterapi, kognitiv psykoterapi, adfærdsterapi, kognitiv adfærdsterapi, familieterapi og gruppepsykoterapi.

Årsagen til, at det ikke er en hvilken som helst terapeutisk retning eller metode, der kan danne grundlag for legitimation, må være indlysende. Der stilles krav om videnskabelighed. Lars-Göran Öst formulerer sig sådan: "Selvom teorierne er vigtige, så behandler vi jo aldrig vore patienter med teorier, men med behandlingsmetoder, og de skal være evidensbaserede."

Vi tillader os at bringe følgende citat fra et omfattende værk "Psykoterapi – Teori og forskning" skrevet af professor Esben Hougaard, Aarhus Universitet, 2004: *"De over tusinde kontrollerede effektstudier af psykoterapi grupperer sig omkring relativt få terapiretninger. Ud fra en omfattende oversigtsopgørelse konkluderer den schweiziske psykoterapiforsker Klaus Grawe (1992) således, at kun tre terapeutiske hovedtraditioner har en rimeligt omfattende forskningstradition bag sig, således at man kan konkludere, at de er dokumenteret virksomme behandlingsmetoder, nemlig adfærdsterapi/kognitiv adfærdsterapi, psykoanalytisk/psykodynamisk terapi og klientcentreret terapi. Nogle terapiformer, især gestaltterapi og systemorienteret familieterapi, aspirerer dog ifølge Grawe stærkt til at komme med i gruppen af dokumenteret effektive terapier. For en række andre kendte former for psykoterapi, f.eks. Jungs analytiske terapi, neurolingvistisk programmering [NLP] og primalterapi, har Grawe og kolleger, trods ihærdig søgen, ikke været i stand til at opdrive en eneste kontrolleret undersøgelse af psykoterapeutisk effekt. Som vi vil vende tilbage til i kapitel 4, er Grawes konklusion stadig holdbar, hvis der stilles strenge krav til dokumentationsgrundlaget."*

Fra forskningsside peges der således på, at der er psykoterapeutiske retninger, der er videnskabelig evidens for, og andre der ikke er. Foreningen finder, at der som i Sverige bør stilles krav til de psykoterapeutiske uddannelser, at de uddanner inden for retninger og metoder, der er evidensbaserede.

Om etik

Dansk Psykolog Forening finder det etisk mest korrekt, at psykoterapeuttitlen ved lov beskyttes og kun må anvendes af personer, der arbejder med evidensbaserede terapiformer. Det er klart, at den videnskabelige forskning løbende skaber ny viden om forskellige terapiformer, og at det kan medføre, at der med tiden dokumenteres evidens for terapiformer, som det ikke i dag er muligt at dokumentere evidens for. Men det må til enhver tid gælde, at de anvendte terapiformer er videnskabeligt dokumenteret evidente.

Psykoterapeuterne bør også pålægges at arbejde inden for et fælles sæt af etiske regler eller principper. De etiske regler bør ikke fastlægges af den enkelte uddannelse, hvorved der opstår risiko for mange forskellige sæt regler, og etikken omkring psykoterapeuters arbejde skades.

Etik er ikke forskellig alt efter hvilken terapeutisk retning eller hvilke terapeutiske metoder, man arbejder ud fra. At fremføre en sådan opfattelse er ikke med til at styrke tilliden til det faglige niveau i kvalitetskriterierne. De fleste psykologer, der arbejder som psykoterapeuter arbejder inden for forskellige retninger og metoder, men det foregår hele tiden under samme etiske kodeks. Alt andet vil også være mærkværdigt.

Professor Lars-Göran Öst skriver også i sit høringssvar, at han er noget tvivlsom over for, at den enkelte uddannelse skal formulere sine egne etiske regler. Han foreslår et sæt regler, der gælder for alle former for psykoterapi.

Hvis der er et fælles sæt etiske regler, vil det være til gavn og tryghed for borgerne, kommunerne og andre, der bruger psykoterapeuter. Det sikrer, at der er styr på området og værner imod, at der udvikler sig en jungle af forskellige etiske regler på området.

Om ukorrekte og misvisende oplysninger

De ovennævnte forslag mht. praksiserfaring, videnskabelighed og etik er er meget væsentlige forslag og bemærkninger fra de to nordiske professorer, som ikke er taget med i kvalitetskriterierne. Det har alvorlig betydning for borgerne, at der er styr på disse ting, hvis de vælger at gå til en psykoterapeut med en uddannelse, der er evalueret positiv. Og når der så oven i købet ikke er nogen klageadgang for borgeren, forværrer det naturligvis situationen.

Når Dansk Psykolog Forening under sit foretræde for Sundhedsudvalget udtrykte, at foreningen finder, at socialministeren har givet ukorrekte eller misvisende oplysninger, så skyldes det bl.a., at socialministeren har tilbageholdt disse væsentlige forhold for Folketinget og Sundhedsudvalget. Det har efter Dansk Psykolog Forenings opfattelse medført, at der er blevet skabt et billede af, at alt er vel forvaret, og at der er opnået den fornødne sikkerhed for borgerne. Hvis det forholder sig sådan i Folketinget, ude i kommunerne og hos borgerne, så er evalueringsordningen tæt på at være værre end ingenting.

Om evalueringsordningen

Dansk Psykolog Forening har set en nylig pressemeddelelse fra Danmarks Evalueringsinstitut (EVA), hvoraf der fremgår, at evalueringsordningen er sat midlertidig i stå, idet EVA og Socialmi-

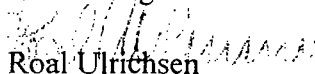

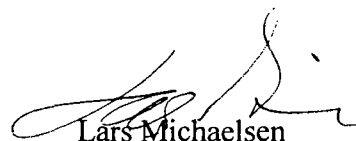
nisteriet har besluttet, at det er nødvendigt at justere ordningen Vi forstår på pressemeddelelsen, at det er EVA, der skal forestå arbejdet og gennemføre en høringsproces, hvor EVA vil lægge vægt på at involvere alle centrale aktører.

EVA skriver, at det er EVA's oplevelse, at problemerne i evalueringsordningen skyldes at feltet er uvant med at blive vurderet. Hvis det er korrekt, så er der sandelig grund til at få strammet op på kriterierne, psykoterapeutuddannelsesområdet og titelbrug på terapimarkedet. For psykiatere og psykologer er der præcise krav til videnskabelighed i uddannelsen, praksiserfaring, fælles etiske principper og lovgivning, der regulerer deres virker under tilsyn af offentlig myndigheder. Noget lignende må også være muligt at indføre for private uddannelser til psykoterapeut.

Vi håber, at der i arbejdet med at ændre i evalueringsordningen vil blive taget hånd om de centrale indvendinger og forslag, der bl.a. er udtrykt af de nordiske professorer, og som er fundamentale forudsætninger for selvstændigt at kunne udøve psykoterapi.

Med venlig hilsen

Roal Ulrichsen
Formand

Lars Michaelsen
Konsulent

